

ГС «Католицька освіта»
вул. Хуторівка, 35-б
м. Львів, 79031
+38 097 6320388
uace.ugcc@gmail.com
www.osvita-ugcc.org

UA «Catholic Education»
Vul. Khutorivka, 35-b
Lviv, 79031
+38 097 6320388
uace.ugcc@gmail.com
www.osvita-ugcc.org

Затверджено
ГС «Католицька освіта»
о. Петро Майба
27 вересня 2021

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1. Загальні положення

Освітня програма для підвищення кваліфікації педагогічних працівників **«Становлення і розвиток педагога як самореалізованої ресурсної особистості»** розроблена на основі сучасної державної освітньої політики, Концепції Нової української школи та стратегії реформування освіти.

Актуальність програми полягає у потребі активізації процесу особистісного, а також емоційно-ціннісного розвитку педагогів, які, відповідно, таким чином зможуть забезпечити високу якість процесу освіти, котра, згідно українського законодавства, є «основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями і культурою»¹. З іншого боку, актуальним в контексті програми є також активізація у педагогів здатності супроводжувати учнів у процесі особистісного розвитку та сприяти їхній самореалізації.

Окремо варто зазначити, що Закон України «Про освіту» передбачає, що викладацька діяльність – це діяльність, яка спрямована на формування знань, компетентностей, світогляду; на розвиток інтелектуальних і творчих здібностей, емоційно-вольових та / або фізичних якостей здобувачів освіти. Наявність таких вимог, відповідно, зумовлює нагальну потребу відповідного підвищення кваліфікації педагогічних працівників у напрямку активізації особистісного розвитку та досягнення сучасних компетенцій на інноваційних засадах, спрямованості на самореалізацію.

З іншого боку, актуальність програми підкреслює те, що зміст сучасних освітніх програм передбачає утвердження зрілого емоційно-ціннісного ставлення педагога до професійної діяльності та партнерства з учнями, батьками учнів та колегами. Чого в сучасних умовах практично неможливо досягти без інноваційного підходу до формування ресурсності, а також без

¹ Див.: Закон України «Про освіту», преамбула.

активізації емоційно-ціннісного розвитку педагогів. Безперервність такого підходу в закладах освіти сприятиме тому, що усі учні, серед яких також і майбутні студенти закладів вищої педагогічної освіти та психологи, зусиллями сформованих педагогів зможуть досягнути відповідні компетенції за допомогою спрямованості на особистісний, а також емоційно-ціннісний розвиток, що сприятиме розвитку ресурсності у дітей і молоді.

Згідно українського освітнього законодавства метою повної загальної середньої освіти є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином / громадянкою України, здатна до життя в суспільстві та дбайливого цивілізованого ставлення до природи, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності. Що, відповідно, не є можливим без спрямованості всіх учасників освітнього процесу на безперервний ресурсний розвиток.

У межах Концепції Нової української школи визначено десять ключових компетентностей, важливих у сучасному освітньому процесі. Якщо проаналізувати їхній зміст, то умовами досягнення таких компетенцій є також ресурсність і самореалізація особистості. Серед цих компетентностей міститься вміння вчитися впродовж життя, позначене здатністю до пошуку та засвоєння нових знань; відкритість на набуття нових вмінь і навичок; навичка організації навчального процесу (власного і колективного) – зокрема, через *ефективне керування ресурсами* та інформаційними потоками; вміння визначати навчальні цілі та способи їх досягнення, вибудовувати свою освітньо-професійну траєкторію та оцінювати власні результати навчання, навчаючись упродовж життя.

Крім того, серед ключових компетентностей НУШ визначені ініціативність та підприємливість. Йдеться про вміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави. Соціальна та громадянська компетентності, важливість яких також підкреслює структура НУШ, передбачають усі форми поведінки, потрібні для ефективної та конструктивної участі у громадському житті, в сім'ї, на роботі. Йдеться про вміння працювати з іншими на результат, попереджати і розв'язувати конфлікти, досягаючи здорових компромісів². Отже, спрямованість на ресурсність та самореалізацію дозволить педагогічним працівникам якісно здійснювати формування загальнолюдських й інших цінностей в учнів на інноваційних засадах, відповідних компетентнісній парадигмі НУШ.

Оновлене сприйняття місії педагога нової української школи як самореалізованої та ресурсної особистості **актуалізує необхідність реалізації принципів педагогіки партнерства та особистісно-орієнтованої моделі освіти**, адаптованих до вимог сучасності. Це, своєю чергою, відповідає потребі актуалізації у педагогів нерозривно пов'язаних із самореалізацією та ресурсністю вмінь і навичок, формуванню яких вони мають сприяти в учнів.

---

² Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.

Відповідно, так досягаються навичка конструктивної взаємодії в конфлікті, вміння дотримуватися балансу, формування ресурсного потенціалу. Що також сприяє активізації ціннісної орієнтованості наскрізного процесу виховання, передбаченого Концепцією Нової української школи. А також допомагає формуванню педагогіки партнерства на засадах НУШ: поваги до особистості, доброзичливості та позитивного ставлення, взаємної довіри, стратегії «діалог – взаємодія – взаємоповага», проактивного лідерства, права вибору та відповідальності за нього, соціального партнерства тощо.

1.2. Цільова аудиторія

Педагогічні працівники закладів освіти різних рівнів акредитації та форм власності, а також представники різних суб'єктів освітньої діяльності. Зокрема, класні керівники, вихователі, тьютори, практичні психологи; вчителі етики, християнської етики та філософсько-світоглядних дисциплін, а також педагогічні працівники закладів освіти, заснованих релігійними організаціями, місцевими громадами та НДО.

1.3. Мета програми

Метою освітньої програми є підвищення кваліфікації педагогічних працівників як самореалізованих ресурсних осіб через активізацію їхнього особистісного, емоційно-ціннісного та безперервного компетентнісного розвитку на інноваційних засадах, відповідно визначених у Законі України «Про освіту» та в Концепції Нової української школи.

Також програма передбачає активізацію розвитку у педагогів компетенцій, важливих для сприяння організації ціннісно-орієнтованого процесу освіти на всіх рівнях. Це, в свою чергу, позитивно вплине на формування наскрізного процесу виховання учнів, побудованого на ціннісних засадах.

1.4. Особисті та професійні якості, суттєво важливі для формування і подальшого безперервного розвитку базових компетентностей ресурсного та самореалізованого педагога

Головна ідея підвищення кваліфікації педагогічних працівників у контексті активізації особистісного, емоційно-ціннісного та безперервного компетентнісного розвитку полягає в забезпеченні процесу формування фахівців за допомогою спрямованості їх на діяльність як самореалізованих та ресурсних осіб. Такий процес передбачає ресурсний підхід до взаємодії у педагогічних колективах, партнерської взаємодії з батьками учнів та учнями і залучення їх до спільної діяльності в рамках освітніх програм.

Якості, суттєві для формування базових компетентностей педагогічних працівників, базуються на розвитку основних особистісних та професійних навичок, необхідних для продуктивних результатів та удосконалення освіти на

всіх рівнях. Природно, що вони стосуються як учнів, так і педагогів та досягаються завдяки спрямованості на ресурсність та самореалізованість. Згідно Концепції НУШ, це, зокрема:

- цілісність і гармонійний розвиток особистості, її здатність до критичного мислення;
- патріотичність, позначена активною життєвою позицією, морально-етичними принципами і здатністю приймати відповідальні рішення, поважаючи гідність і права – власні та інших людей;
- інноваційність, що поєднується зі здатністю змінювати навколишній світ, розвивати економіку за принципами сталого розвитку, конкурувати на ринку праці, учитися впродовж життя.

Вибіркові модулі програми пропонуються слухачам за очною, змішаною та дистанційною формами навчання в рамках основних модулів і тем обов'язкової складової освітньої програми.

Очікувані результати навчання охоплюють:

Знання і розуміння	<ul style="list-style-type: none"> – принципів, засобів і методів формування ресурсності в контексті педагогічної роботи; – переваг наявності особистісного розвитку для професійного зростання педагога; – етапів компетентнісного розвитку педагога; – чинників, які впливають на доцільність застосування інноваційних засад у процесі педагогічної діяльності; – базових понять та основних підходів до аналізу у сфері особистісного, емоційно-ціннісного і компетентнісного розвитку; – основних завдань ресурсного підходу у вихованні й освіті та його значення для педагогічного колективу, співпраці з учнями та батьками учнів; – чинників, що впливають на особливості розвитку самореалізованої особистості в контексті корпоративної педагогічної культури і формування професійної доброчесності; – розвитку ресурсності, самореалізованості, емоційної зрілості та якісного компетентнісного розвитку в контексті партнерства з учнями та взаємодії з батьками; – інструментів побудови ресурсного колективу закладу освіти; – прикладних аспектів формування ресурсності та проявів емоційно-ціннісного і компетентнісного розвитку у сфері освіти та виховання.
Розвинені вміння	<ul style="list-style-type: none"> – формувати ресурсність за допомогою вивчених засобів і методів;

	<ul style="list-style-type: none"> – транслювати засвоєні та переосмислені способи формування самореалізованої особистості у закладі освіти за місцем праці; – сприяти активізації особистісного, емоційно-ціннісного і компетентнісного розвитку, спираючись на інноваційні засади й відповідні освітні компетенції; – реалізувати заходи, пов'язані з організацією розвитку ресурсності, самореалізованості й ціннісно-орієнтованого підходу в умовах освітнього процесу; – сприяти компетентнісному розвитку, який буде реалізовуватися на інноваційних засадах.
Диспозиції (цінності, ставлення)	<ul style="list-style-type: none"> – ресурсність та самореалізація кожної особистості, залученої до процесу освіти, її гармонійного розвитку та зростання; – ресурсна комунікація, відкритість на цінності різних людей, безперервний професійний компетентнісний розвиток; – відданість задуму щодо важливості участі в ціннісно-орієнтованому освітньому процесі учнів, їхніх батьків та педагогічного колективу; – переосмислення власної педагогічної практики в ключі можливості формування ресурсності, розвитку нових компетенцій та активізації існуючих, а також в контексті емоційно-ціннісного розвитку самореалізованої особистості.

2. Загальна характеристика освітньої програми

2.1. Зміст програми

Зміст освітньої програми «Становлення і розвиток педагога як самореалізованої ресурсної особистості», зокрема цілісний і системний добір модулів і тем, ураховує особливості професійної діяльності вчителя нової української школи. Зміст програми визначається вимогами суспільства знань щодо забезпечення закладів освіти висококваліфікованими фахівцями; основними напрямками державної політики у галузі освіти; Національною рамкою кваліфікації, освітніми стандартами, вимогами до компетентностей педагогічних працівників; запитами замовників освітніх послуг.

Зміст програми має практичну спрямованість, містить обов'язкову складову та охоплює змістовну, практичну (практично-зорієнтовану) і ресурсну (методичну) складові підвищення кваліфікації вчителів.

2.2. Форми реалізації освітньої програми

Освітня програма передбачає очну, очно-заочну або дистанційну форму навчання. Очна форма навчання організовується ГС «Католицька освіта» через освітньо-методичні структури (зокрема, Освітньо-методичний центр ім. о. Ю. Дзеровича) шляхом проведення:

- тренінгових занять;
- інтерактивних лекцій;
- практичних занять;
- дискусій;
- самостійної роботи.

2.3. Терміни навчання

Освітня програма передбачає обов'язкову частину. **Обов'язкова частина** складається з очних (очно-заочних, дистанційних) сесій (30 год.) і дистанційного навчання (30 год.) і охоплює фахові навчальні модулі, а також самостійне опрацювання завдань, підготовку і захист навчальних проектів.

Таким чином, навчальний план освітньої програми передбачає 60 академічних годин, 2 ECTS-кредити (див. Табл. 1). Під час підсумкової сесії відбувається презентація авторських творчих проектів (навчально-методичних розробок, презентацій, навчальних проектів).

Таблиця 1. План-графік освітньої навчальної програми

Період навчання	К-ть год.	Модулі / теми	Основні поняття
Обов'язкова складова			
Сесія 1	8	Модуль 1. Тема 1. Вміння підтримувати баланс. Обмін ресурсів: математика життя. Формуємо спільний ресурсний потенціал.	Ресурсність педагога. Основні принципи розвитку ресурсності: підтримка балансу, обмін ресурсів, спільний ресурсний потенціал, самореалізація, ресурсна комунікація. Етапи формування ресурсності. Визначення цілей особистісного розвитку. Прийняття рішення про ресурсний підхід у процесі освіти. Визначення найважливіших ознак самореалізованої особистості.
		Тема 2. Точка відліку. Цифри кажуть правду, тож варто рахувати. Причинно-наслідкові зв'язки. Кола зростання.	Ресурсні стратегії побудови та функціонування закладу освіти. Кола зростання, наявність яких забезпечує максимальну ефективність особистості. Стадії

		<p>Тема 3. Що дозволяє краще розуміти себе? Цінності та принципи. Звідки походить самооцінка? Ставлення до інших і до себе.</p>	<p>особистісного й емоційно-ціннісного розвитку самореалізованого педагога. Факти, що свідчать про недостатню ефективність застосування ресурсного підходу в діяльності. Принципи ресурсного спілкування в процесі виховання і освіти. Розвиток педагога як безперервний процес. Ресурсна система виховання в освітньому процесі. Індивідуальний підхід до учнів з метою їхньої самореалізації. Ресурсне лідерство педагога в процесі освіти. Навчання ресурсній комунікації в закладі освіти. Забезпечення права вільного вибору та права на самореалізацію. Формування і розвиток ресурсності в учнів. Управлінський та психолого-педагогічний аналіз поняття «ресурсна самореалізована особистість».</p>
Сесія 2	8	<p>Модуль 2.</p> <p>Тема 4. Вміння вибудовувати взаємини. Правило «7П». Навичка відчувати вдячність. Вдосконалення слабких ланок.</p> <p>Тема 5. Демонстрації та шум у нашому житті. Ролі у спілкуванні. Кордони у спілкуванні. Вміння володіти собою.</p> <p>Тема 6. Стратегії управління конфліктом. Внутрішній конфлікт:</p>	<p>Формування ресурсних взаємин та обґрунтування позиції, спрямованої на самореалізацію. Постійне формування і розвиток взаємин. Супровід та інтеграція педагога. Формування вдячності та вдосконалення слабких ланок у процесі освіти. Ресурсний потенціал процесу освіти. Ресурсна взаємодія між педагогами і батьками учнів. Ресурсне спілкування та розвиток міжособистісних взаємин. Ресурсне лідерство педагога і комунікативні межі. Командна діяльність та управління конфліктами. Баланс у процесі освіти. Увага до вміння володіти собою в</p>

		що перешкоджає людині? Колесо балансу. Вміння не піддаватися на провокації.	професійному спілкуванні у закладі освіти. Внутрішній конфлікт і здатність протидіяти провокаціям.
Сесія 3	14	Модуль 3. Тема 7. Вміння структурувати завдання. Вміння делегувати завдання і визначати хронофаги. Мистецтво відкидати зайве.	Формування педагогів та критерії розбудови ресурсного середовища освіти. Навчальні вправи зі структурування і делегування завдань. Ролі та функції педагогічних працівників в контексті ресурсного управління закладом освіти. Ресурсний супровід молодих і досвідчених педагогів. Теоретичні та методичні основи проведення ресурсної підготовки директорів і педагогів. Сфера самореалізації особистості, її розвиток. Освітньо-педагогічні інновації. Практичні курси для фахівців із педагогічних інновацій, ресурсності та самореалізованого підходу.
		Тема 8. Ким я хочу бути? Тривимірна модель трикутника Карпмана. Джерела необмежених можливостей. Мій кодекс ставлення до життя.	
Усього	30 акад. годин		

Освітня програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти:

Період навчання	К-ть год.	Зміст. Основні Теми	Очікувані результати
Сесія 1 Очна, очно-заочна	8	Вступ. Відкриття першої сесії. Привітання учасників. Огляд освітньої програми. Представлення команди тренерів. Модуль 1. Тема 1. Вміння підтримувати	Розуміння слухачами особливостей їх участі в освітній програмі, цілей і завдань освітньої програми, власних очікувань. Знання та розуміння слухачами принципів,

		<p>баланс. Обмін ресурсів: математика життя. Формуємо спільний ресурсний потенціал.</p>	<p>засобів і методів формування ресурсності в контексті педагогічної роботи.</p>
		<p>Тема 2. Точка відліку. Цифри кажуть правду, тож варто рахувати. Причинно-наслідкові зв'язки. Кола зростання.</p>	<p>Розуміння і аналіз переваг наявності особистісного розвитку для професійного зростання педагога.</p>
		<p>Тема 3. Що дозволяє краще розуміти себе? Цінності та принципи. Звідки походить самооцінка? Ставлення до інших і до себе.</p>	<p>Розуміння етапів самореалізації педагога. Знання чинників, які впливають на доцільність застосування інноваційних засад у процесі педагогічної діяльності, а також вміння застосовувати базові поняття та основні підходи до аналізу у сфері особистісного, емоційно-ціннісного та компетентнісного розвитку. Розуміння основних завдань ресурсного підходу у вихованні й освіті та його значення для педагогічного колективу, співпраці з учнями та батьками учнів. Здатність оперувати чинниками, що впливають на розвиток ресурсності та самореалізації в контексті корпоративної педагогічної культури і формування професійної доброчесності.</p>
<p>Сесія 2 Очна, очно-заочна</p>	<p>8</p>	<p>Модуль 2.</p> <p>Тема 4. Вміння вибудовувати взаємини. Правило «7П». Навичка відчувати вдячність. Вдосконалення слабких ланок.</p> <p>Тема 5. Демонстрації та шум у нашому житті. Ролі у спілкуванні. Кордони у спілкуванні. Вміння володіти собою.</p>	<p>Розуміння процесів розвитку ресурсності, самореалізації, емоційної зрілості та якісного компетентнісного розвитку в контексті партнерства з учнями та взаємодії з батьками.</p> <p>Здатність оперувати інструментами побудови</p>

		Тема 6. Стратегії управління конфліктом. Внутрішній конфлікт: що перешкоджає людині? Колесо балансу. Вміння не піддаватися на провокації.	ресурсного спілкування у колективі закладу освіти. Усвідомлення прикладних аспектів формування ресурсності та виявів особистісного, емоційно-ціннісного і компетентнісного розвитку у сфері освіти та виховання.
Сесія 3 Очна, очно-заочна, дистанційна	14	Модуль 3.	Вміння формувати ресурсну позицію за допомогою вивчених засобів і методів. Вміння транслювати засвоєні та переосмислені методи розвитку і зростання у закладі освіти за місцем праці. Здатність сприяти активізації особистісного, емоційно-ціннісного і компетентнісного розвитку, спираючись на інноваційні засади й відповідні освітні компетенції. Навички реалізації заходів, пов'язаних із організацією розвитку ресурсного й ціннісно-орієнтованого підходу в умовах освітнього процесу.
		Тема 7. Вміння структурувати завдання. Вміння делегувати завдання і визначати хронофаги. Мистецтво відкидати зайве. Тема 8. Ким я хочу бути? Тривимірна модель трикутника Карпмана. Джерела необмежених можливостей. Мій кодекс ставлення до життя.	
Усього	30 акад. годин		
Подальший дистанційний курс навчання (самостійне опрацювання)			
Зміст. Основні теми	К-ть год.	Форма навчання	Очікувані результати
Педагоги працюють в дистанційному режимі, виконують завдання навчальних модулів.	30	Дистанційна	Усвідомлення ресурсного потенціалу кожної особистості, залученої до процесу освіти, її самореалізації,

		<p>гармонійного розвитку та зростання. Навички ресурсної комунікації, відкритість на особливості різних людей і на безперервний професійний компетентнісний розвиток. Переосмислення власної педагогічної практики в ключі можливості формування ресурсності, розвитку нових компетенцій та активізації існуючих, а також у контексті розвитку і самореалізації. Опрацювання і підготовка навчальних проектів.</p>
<p><i>Курс завершується захистом (презентацією) авторських творчих проектів (навчально-методичних розробок, презентацій, навчальних проектів). Видача відповідних документів про підвищення кваліфікації.</i></p>		

Завдання для контролю

Теми авторських творчих проектів

1. Поняття «ресурсна особистість педагога». Її основні засади і практичні форми прояву.
2. Педагогічний фах та самореалізація у ньому: практичний вимір.
3. Форми і підходи до особистісного розвитку, суттєві для формування зрілої особистості педагога.
4. Ситуації, коли розвиток педагогічного покликання потребує додаткової мотивації. Труднощі педагога та ресурсні орієнтири для відповіді на них.
5. Поняття «самореалізація особистості». Професія і покликання як вільний вибір людини.
6. Особистісний рівень формування педагога: основні засади і практичні прояви.
7. Ресурсний підхід до формування педагога: основні засади і практичні прояви.
8. Професійна самореалізація педагога: основні засади і практичні прояви.
9. Формування ресурсної комунікації у професійній спільноті закладу освіти: особливості спілкування та міжособистісні взаємини педагогів.
10. Формування ресурсної комунікації у професійній спільноті закладу освіти: особливості взаємин між педагогами і учнями.
11. Компетенції ресурсного педагога у середовищі освіти.

12. Ресурсний підхід в управлінні закладом освіти: параметри і практичні вияви.
13. Практичні заходи, важливі для комплексного формування ресурсності педагогів у закладі освіти.
14. Способи підвищення особистісних компетенцій для вчителів, які мають понад десять років стажу педагогічної праці.
15. Профіль сучасного педагога і місце ресурсності у ньому.

Теми практичних завдань / презентацій

1. Підбір матеріалів (на основі діяльності конкретного закладу освіти) для рольової гри «Колесо балансу».
2. Використовуючи додаткові джерела, дати визначення основних ресурсних підходів, формування яких важливе для якості процесу освіти.
3. Підготувати короткі огляди концепцій самореалізації, можливих для застосування в діяльності педагогічних працівників.
4. На прикладі певної навчальної групи проаналізувати ресурсний потенціал, а також рівень розвитку групи.
5. Використовуючи додаткові джерела, підготувати матеріали для курсу «Розвиток ресурсності та самореалізація сучасного педагога», адаптованого для певного закладу освіти.
6. Використовуючи додаткові джерела, підготувати матеріали для курсу «Вміння делегувати завдання», адаптованого для певного закладу освіти.
7. На основі опрацювання рекомендованої літератури визначити критерії підвищення кваліфікації та скласти програму «Навичка відчувати вдячність» для педагогів певного закладу освіти.
8. Використовуючи додаткові джерела, скласти програму і проект педагогічної конференції «Ресурсний підхід до виховання» для молодих педагогів (до п'яти років педагогічного стажу).
9. Підбір аргументів для участі у дебатах: «Чи можливо уникнути у професійних та особистих взаєминах виникнення трикутника Картмана?»
10. Опрацювати рекомендовану літературу та підібрати варіанти вправ для тренінгу з розвитку ресурсного потенціалу.
11. Підбір матеріалів для презентації «Відмова від хронофагів».
12. Підбір матеріалів для рольової гри: «Ресурсність та вирішення конфліктів у спілкуванні педагогів і батьків учнів».
13. Підбір матеріалів для рольової гри: «Ресурсність та вирішення конфліктів у спілкуванні педагогів і учнів».
14. Підбір матеріалів для рольової гри: «Ресурсність та вирішення конфліктів у спілкуванні всередині педагогічного колективу».
15. На прикладі одного із закладів освіти (за вибором) проаналізувати ресурсний потенціал процесу освіти: основні переконання, емоційно-ціннісні підходи, структуру, комунікаційні стратегії.

Методи та форми контролю

Відповідно до вимог регламенту навчального процесу для успішного засвоєння знань студентами та об'єктивного їх оцінювання здійснюється: систематичний поточний контроль знань під час практичних занять у формі опитувань, виконання завдань за темою занять, участі в обговоренні.

Оцінювання рівня виконання індивідуальної роботи проводиться на основі перевірки змісту роботи та її захисту у формі авторських творчих проєктів. Індивідуальне завдання перевіряється на відповідність оформлення згідно з вимогами, а також на повноту, ґрунтовність матеріалу, наявність цікавих фактів та прикладів, висновків.

Методи навчання

Викладання теоретичного матеріалу з використанням опорного мультимедіа-конспекту. Постановка проблемних питань, виконання навчального проєкту, застосування міні-дискусії, рольових ігор, дебатів та тренінгів. Виконання пошукових і творчих завдань із використанням теоретичного матеріалу; робота малих творчих груп; самостійний пошук необхідної довідкової інформації в різноманітних електронних ресурсах; консультації і супровід викладача.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні джерела

1. Бех І.Д. Особистісно-зорієнтоване виховання: Наук.-метод. посіб. – К.: ІЗМН, 1998. – 204 с.
2. Гоулман Д. Емоційний інтелект. – Віват, 2018. – 512 с.
3. Голідей Р., Генсільман С. Зберігайте спокій. – Київ: Наш формат, - 2019. – 472 с.
4. Девід С. Емоційна спритність. – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2018. – 288с.
5. Вчимося позитивної взаємодії : практикум / [с. Х. Буштин, СНДМ, І. Ковалик, І. Сіданіч та ін.] ; [укладач І.М. Матійків]. – Львів – Видавництво «Компанія «Манускрипт», 2017. – 544 с.
6. Засади формації вчителя: особистісні та духовні аспекти / упор. с. Георгія Припутницька. – Львів: Априорі, 2017. – Ч. 1. – 72 с.
7. Засади формації вчителя: виховні аспекти навчальної діяльності / упор. с. Георгія Припутницька. – Львів : Свічадо, 2018. – Ч. 2. – 84 с.
8. Козіцька М. Співпраця батьків і вчителя// Початкова освіта. – 2014. – №22.
9. Кушнір Р. Мистецтво відповідального спілкування, або як знаходити глибинне порозуміння з іншою людиною. – Дрогобич: Коло, 2017. – 237 с.
10. Кушнір Р. Платформи для саморозвитку. – 2018. – 48 с.
11. Кушнір Р. Ресурсність: математика само реалізованої особистості. – Дрогобич: Коло, 2019, - 160 с.
12. Кушнір Р. Як навчити себе вчитися. – Дрогобич: Коло, - 2017. – 272с.
13. Майба П., Максименко І. Покликані до любові та витривалості: Навчальний посібник основних засад духовності педагога. – Львів: Свічадо, 2018. – 102 с.
14. Максименко С.Д. Загальна психологія: Навчальний посібник. – Київ: «Центр навчальної літератури», 2004.
15. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.
16. Перчак С.В. Значення спілкування в розвитку особистісних якостей дитини // Розкажіть онуку. – 2007. – №8.
17. Покликані до любові та витривалості 2. Основні засади формування педагога: особистий, християнський і професійний рівень. Серія: Католицька освіта. / Комісія у справах освіти та виховання УГКЦ. – Львів: Свічадо, 2019. – 144 с.
18. Покликані до любові та витривалості 3. Лінії розвитку католицьких закладів освіти. Серія: Католицька освіта. / Комісія у справах освіти та виховання УГКЦ. – Львів: Свічадо, 2019. – 144 с.
19. Сідляр О. Радість бути вчителем. – Львів: Бона, 2020. – 147 с.
20. Фосслін Л., Даффі М. Емоції на роботі. – Київ: Наш формат, - 2020. – 264 с.
21. Чалдіні Р. Психологія впливу. – Харків: Клуб сімейного дозвілля, – 2019, - 352с.

Додаткові джерела

1. Католицька школа: Модель діяльності закладу освіти. Практичний довідник. Серія: Католицька освіта // Комісія у справах освіти та виховання УГКЦ. Львів: Свічадо, 2019, 428 с.
2. Лозинська О., Шлях до себе. – Брустурів: Дискурсус, - 2019. – 144 с.
3. Скібіцька Л.І. Лідерство та стиль роботи менеджера: навч. посіб. / Л.І. Скібіцька. – Київ: Центр учбової літератури, 2009. - 192 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://westudents.com.ua/knigi/311-lderstvo-ta-stilroboti-menedjera-skbtska-1.html>.
4. Фовлер С. Націлені на результат. – Київ: Наш формат, - 2018. – 168 с.
5. Шляхом душпастирського служіння в освіті. Збірник навчально-практичних матеріалів. Серія: Католицька Освіта. / Комісія у справах освіти та виховання УГКЦ. – Львів: Свічадо, 2019. – 116 с.